

عنوان مقاله:

اثر معاملات اضطراری ناشی از اکراه در فقه امامیه و حقوق ایران

محل انتشار:

پژوهش نامه حقوق اسلامی، دوره 19، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سیدمصطفی سعادت مصطفوی - دانشیار دانشکده معارف اسلامی و حقوق دانشگاه امام صادق (ع)

علیرضا نورآبادی - کارشناس ارشد رشته معارف اسلامی و حقوق خصوصی دانشگاه امام صادق (ع)

خلاصه مقاله:

اگرچه امروز اکراه به معنای خاصی آن که همراه با تهدید و غلبه رخ می دهد، در روابط حقوقی کمتر به چشم می خورد ولی اعمال فشار جهت انعقاد قراردادی که آزادی اراده فرد را تحت تاثیر قرار می دهد، به انحای دیگری خودنمایی می کند. بر این اساس گاهی اکراه در قالب اضطرار به وقوع می پیوندد چراکه گرچه عامل اضطرار جنبه شخصی دارد ولی این امر در بستریک فشار و تهدید بیرونی ظهور پیدا می کند. این موضوع در دو مورد به وقوع می پیوندد که خود نیز به اقسامی تقسیم می شود: 1. قرارداد اضطراری ناشی از اکراه بر سبب معامله و 2. قرارداد اضطراری ناشی از اکراه بر دو عمل مردد. در باب اثر معامله مضطر در حالت اول، نظرات فقها و حقوقدانان متفاوت است؛ مشهور فقها آن را به تبع حکم معامله اضطراری صحیح می دانند و حقوقدانان نیز ضمانت اجراهای صحت، بطلان و عدم نفوذ را نسبت به آن بیان کرده اند که به نظر می رسد با توجه به تحقق رکن معنوی اکراه، عدم نفوذ معامله در این مورد با منطبق حقوقی سازگارتر است. نسبت به اثر معامله در مورد دوم، تقریباً اختلافی نیست و همه آن را غیر نافذ میدانند. بر این اساس، معاملات اضطراری که در بستر یک فشار بیرونی واقع می شود، غیرنافذ بوده و نیازمند تنفیذ بعدی مضطر می باشد گرچه نفس معامله اضطراری صحیح قلمداد می گردد.

کلمات کلیدی:

اکراه، اضطرار، فقه امامیه، ضمانت اجرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/835563>

